

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj
Sibiu

Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiş-Torontali törvényszék bejegyzési száma 89
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Viharfelhők Ázsia felett

Az Északamerikai Egyesült Államok és Japán már hosszú évek óta ellenséges viszonyban vannak egymással. Ezt a rossz viszonyt semmiesetre sem táplálják természetes adottságok, de az egész világon már annyira tudomásul vették, hogy senki nem kutatja azt, vajjon vannak-e az ellenségeskedésnek mélyebb okai, vagy nem. Az igazi tényállás voltaképpen az, hogy a két hatalmas ország életérdekei tulajdonképpen nem is ellentétesek. A két országot a hatalmas Csendes-óceán választja el egymástól és a japán politika sohasem áruult el olyan törekvéseket, mintha Tokió a tulsó amerikai oldalon akarna terjeszkedni. Ilyen céloknak a megvalósítása lehetetlen is, és valósággal fantasztának kellene nevezni az olyan japán államférfiut, aki ilyesmire gondolna.

A japán politika akarásai élesen elhatároltak és csak azokban a vizeken óhajtják az uralmi szerepet vinni, ahol a japán szigetbirtokok fekszenek, és minden figyelmük kizárólag arra irányul, hogy megvédjék az ázsiai partvidéket. Mindezekben a vizeken az Egyesült Államoknak nincsenek birtokai, kivéve a Filippini-szigeteket, amelyekről egy ízben fölgémeddig már lemondtak. Az is igaz, hogy a japánoknak kínai területen való terjeszkedése tüske az amerikai gazdasági körök szemében, de viszont a Kínába irányuló japán bevétel nem okozhat nagy gondokat az amerikai kereskedelemnek. Mindössze másfél szóval lehet tesz ki Japán részesedése a bevételben, ez tehát nem lehet ok arra, hogy Amerika viszályba keveredjék Japánnal.

Mindez természetesen elsősorban böles mérlegelés kérdése és viszont tény az is, hogy éppen a külpolitikában nemigen lehet mindig azzal számolni, hogy a hüvös elgondolások irányítják az államok eselekedeteit. Anglia és Németország között sem voltak 1939-ben áthidalhatatlan érdekellentétek és Anglia mégis megüzente a háborút. Ebben az esetben pedig meg kell elégedni annak a megállapításával, hogy Amerikának hatalmi becsvégya az utóbbi időkben annyira elhatalmasodott, hogy váratlan kezdeményezésekkel a távolválsiai vonakodásokban mindig számolni lehet. Az északamerikai imperilizmus aggodó szemekkel nézi Japán felfelé törtetését és mindarrón az angolszász nemzeteknek uralkodó befolyását akarja nemcsak megőrizni, hanem még kíményíteni is Keletáziában. Északamerika ellenségeskedő magatartása a nyár folyamán még csak fokozta a két hatalom közötti feszültséget. Az Egyesült Államok megkísérelték Francia-Indokínát megszállani, ahogyan megszállták az európai uralmi sferához tartozó Izland szigetét is. Csapatok és szállítóhajók állottak már készen, hogy végrehajtsák Indokína megszállását, de Japán ezen fenyegető oldaltámadás megakadályozása érdekében haladéktalanul eselekedett. A francia kormánnyal egyetértésben ő szállotta meg július hónapban Indokína legfontosabb támaszpontját. Nagy lett erre a felháborodás Washingtonban, megtörő rendszabályok történtek, amelyek között legfontosabb szerepet a japán követelések zárolása és a Japánba irányuló, minimumra korlátozott olajkivitel játszott. Miután pedig az angolok hasonlóképpen eselekedtek, Japán tulajdonképpen gazdasági zárlat alá került. Válasz gyanánt beállította Északamerika felé irányuló hajóforgalmát. A rossz viszonyt azután még csak elmérgesítették a keleti háború későbbi távolkeleti következményei.

Japánnak látnia kellett, hogy az ugyszólván hozzátérző vizeken amerikai és angol fegyverszállítmányok érkeznek Wladiwostokba, sőt ezeknek a fegyvereknek jelentősebb része a kínaiaknak Japán elleni háborúját táplálja. Mindezek ellenére a japán kormány még mindig arra törekedett, hogy lehetőleg békés uton hidalja át az ellentéteket. Ennek érdekében Konoye herceg, miniszterelnök még kormánykodása utolsó heteiben is sajtókezű levelet írt Rooseveltnek, de ez a kísérlet sem vezetett megnyugtató eredményre. Az amerikai kormány merev maradt, sőt még nagyobb ellenszenvének adta látható tanujelét. A legutóbbi napokban arról volt szó, hogy az Egyesült Államok a Szovjetnek nyújtandó segítséget Wladiwostok helyett Archangelszk kikötőjén keresztül küldenek. Legújában azonban ismét arról érkezék hír, hogy a japán-amerikai tárgyalások megszaktadtak és a washingtoni japán nagykövetség megbízottjának haza-

érkezésekor azonnal rendkívüli nemzetgyűlés új össze Tokióban. Mindezek után tehát megállapítható, hogy a két ország között újból fenyegető a helyzet. Bármilyenek is

lesznek esetleg a további fejlemények, az bizonyos, hogy nem Japánt terheli a felelősség, amely odög is, türelmet tanusítva, a békés megoldás útjait kereste.

Mussolini korszakalkotó művét méltatja az európai sajtó

A Duce az új európai rend élharcosa — Nagyonfontosságú olasz-német tárgyalások kezdődtek Rómában s ezeket folytatja Ciano gróf most Németországban

A fasiszta Olaszország nagy ünnepe, a „Marcia su Roma” évfordulója európaszerte lelkes sajtó-visszhangra talált. A lapok vezető helyen foglalkoznak a modern Európa történelmében sorsdöntő szerepet betöltő olasz nemzeti forradalom kihatásaival, a legmélyebb rokonszenv és elismerés hangján ünnekelik Mussolini bel- és külpolitikai tevékenységének korszakalkotó sikereit. A német lapok rámutatnak arra, hogy Mussolini új fejezetet nyitott Európa történelmében, a spanyol sajtó megállapítja, hogy a Duce tevékenysége az új európai rend legbiztosabb záloga, a bolgár lapok pedig a Duce legutóbbi Littoriában mondott beszédével kapcsolatosan hangoztatják, hogy Mussolini egy hatalmas, ifjú nép nevében beszélt, mindenben az olasz nép érzelmeinek és célkitűzéseinek kifejezője s a „Marcia su Roma” évfordulója egybeesik a Duce eszméjének megvalósulásával. Boris bolgár király tegnapi trónbeszédében rendkívül meleg hangon nyilatkozott a tengelyhatalmakról s a Szobranje képviselői lelkesen ünnepelték Mussolinit és hitit, az új európai rend megteremtőit.

Vezérelv: az európai népek együttműködése

Rómából jelenti a Rador: Ciano gróf olasz külügyminiszter németországi útjával foglalkozva Virginio Gayda a „Giornale d'Italia” hasábjain megállapítja, hogy az olasz-német együttműködés eme újabb megnyilvánulására akkor kerül sor, amikor a katonai helyzet gyorsan alakul: a Szovjet a teljes összeomlás küszöbén áll.

Ennek az összeomlásnak egész sor államra kihatása lesz, melyek közvetve vagy közvetlenül érdekelték ebben a háborúban.

Anglia, mely tehetetlenül áll atlanti-óceáni és földközi-tengeri közlekedési útjainak megbénításával szemben, rémülettel telve látja annak a napnak ledetét, amikor a tengelyhatalmak újabb hadműveleteket indítanak nemzeti és birodalmi támaszpontjai ellen.

Roosevelt háborus politikája egyre a beavatkozás felé irányul. Az Egyesült Államok elnökének legutóbbi határozatai előidézték már a szükséges és elégséges feltételeket ahhoz, hogy a „végzetes inci-

dens” — amit Roosevelt mindenáron el szeretne érni, — bármely pillanatban kirobbanjon.

Mialatt Európában Olaszország és Németország a földrész új gazdasági megszervezését alapozza meg, mely

az európai népek együttműködésén alapul, más körzetekben újabb mozgalmak észlelhetők, melyek előbb-utóbb érezhető befolyást gyakorolnak majd a háború kimenetelére. Palesztinában, Irakban, Iránban és Indiában napról-napra nagyobb méreteket öltenek a felkelés arányai.

Ez az általános helyzet, — írja Gayda, — amikor újabb megbeszélések folynak Olaszország és Németország között.

A tengelyhatalmak eltökélt szándéka, — fejezi be cikkét a „Giornale d'Italia”, — hogy minden rendelkezésre álló eszközzel a győzelemig folytatják a háborút, minden kedvező körülményt felhasználnak a brit imperializmus tönkreteszésére és arra, hogy megteremtse az új európai rend alapjait.

Olaszország történelmi küldetése

Rómából jelenti a Rador: A Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője rámutat arra, hogy az egész európai sajtó vezető helyen foglalkozik Ciano gróf olasz külügyminiszter és Hitler kancellár találkozásával, valamint a most folyó olasz-német megbeszélésekkel, melyeket az új Európa két vezető szelleme, a Duce és a Führer útmutatásai irányítanak.

Nem egyszerű véletlen, hogy Ciano gróf Hitler kancellárral történt találkozását Walter Funk birodalmi miniszter római tárgyalásai előzték meg, — hangoztatja a Stefani diplomáciai szerkesztője, — valamint az sem, hogy a „Marcia su Roma” két évtizedes fordulója alkalmából kerül sor ezekre a megbeszélésekre: azon az ünnepen, mely a ma diadalmkodó fasiszta forradalom elindítását jelzi.

Az olasz-német szolidaritás nemcsak politikai szövetség, nemcsak a háborús idők bajtársi közös-

sége, de egyben szellemi, gazdasági és szociális összetartás, melynek a forradalom a lényege és a háborúutáni korszak, a béke megszervezése a célja.

A fasiszta forradalom következményeképpen nagy történelmi küldetés vár Olaszországra, mely a „rómaiasság” legkiemelkedőbb képviselője, nemzeti, faji és politikai szempontból egyaránt. Ez a küldetés párhuzamosan halad azzal a misszióval, amelyet ugyanaz a forradalom a németiség számára kijelölt. Nem leplezünk le titkot, — fejezi be fejtegetéseit a Stefani szerkesztője, — ha megállapítjuk, hogy ezekben a hetekben a római és germán szellem azon az uton van, hogy megegyezzen a politikai, gazdasági és szociális együttműködés, az új nemzetközeli rend tekintetében, mely a mostantól fogva biztos tengelygyőzelem természetes következménye.

Hitler és a német nép üdvözléte

Berlinből jelenti a Rador: Hitler német birodalmi vezér és kancellár Olaszország és Albánia királyának, Ethiópia császárnak a „Marcia su Roma” évfordulója alkalmából az alábbi üdvözlő táviratot küldötte:

„A mai napon legszívélyesebb üdvözlétemet küldöm és Felségednek személyszerinti jó egészséget, a szövetséges olasz nemzetnek boldog jövőt kívánok”. Ugyanakkor a Führer üdvözlő táviratot intézett

a Ducehoz is:

„A „Marcia su Roma” évfordulója alkalmából üdvözlöm, Duce, és személyszerinti jólétéhez, valamint a fasiszta Itália boldog jövőjéhez szerencsekívánataimat fejezem ki. Üdvözlétemmel egyesül az egész német nemzet s a szövetséges Olaszországnak szerencsekívánataimat tolmácsolja a győzelemért és az új európai rendért folytatott harchoz. Bajtársi együttérzéssel: Hitler Adolf”.

Japán egyetlen célja az új keletázsiai tér megteremtése

Tokióból jelenti az NTI: Knox amerikai tengerészeti miniszternek az elmúlt napokban tett kijelentésével kapcsolatban a Mijako Shimbun című tokiói lap azt írja, világos, hogy az Egyesült Államok felváltva, hol fenyegetőznek Japánnal szemben, hol pedig intelmeket küldözgetnek.

Japán számára azonban

nem létezik más cél, mint az új keletázsiai tér létrehozása.

Az Egyesült Államok és Nagybritannia nehéz helyzetben van, mert a német győzelmi sorozat szétfoszlatta azt a reménységüket, hogy a szovjet hadsereget felhasználják.

A Szovjetet illetően egyébként nagyszabású válság jelei észlelhetők

és ennek megoldásánál a két angolszász hatalom nem hagyhatja figyelmen kívül Japánt.

Egy másik lap, a Tokio Asahi Shimbun hasonló következtetést von le Knox beszédéből és megállapítja, hogy

a fenyegetőzés és az intelem, amelyet az Unio felváltva használ, az Egyesült Államokban uralkodó aggodalommal magyarázható.

Japán minden igyekezete azonban odairányul, hogy a Távolkeleten új rendet alkosson.

CREPE
DE
CHINE
minden színben
LEI
260

L. MOTIU
divatáruház Arad.

A román zene ünnepe Pozsonyban

Pozsonyból jelenti a Rador: A román filharmoniai társaság tagjai tiszteletére rendezett diszvacserán Pozsony város főpolgármestere pohárköszöntőt mondott, amelyben a román-szlovák együttműködést hangoztatta.

— A szlovákok örülnek ennek az együttműködésnek, — mondotta, — mert tudják, hogy a román nép és vezetői a multban is támogatták a szlovákoknak elnyomóikkal szembeni nemzeti igényeit és követeléseit. Az Önök zenéje a dunai élettér igazságosabb rendezéséért folytatott harc összhangját jelképezi.

A főpolgármester ezután a közös barátságra és az új Európa felépítéséért folytatott közös harcban kifejtett erőfeszítésekre üritette poharát.

Georgescu, a filharmonikus zenekar karmestere, köszönetét fejezte ki a szívélyes fogadtatásért, amelyben a román kultúra képviselőjeként a baráti Szlovákiában részesültek.

Vasárnap a „Szlovák-román” társaság rendezett diszvacserát, amelyen a külügyminiszterium képviselőin kívül a szlovák zenei és kulturális élet vezető egyéniségei is megjelentek.

Stano miniszter, a társaság elnöke felszólalásában rámutatott a két nép közös sorsára és a román, valamint szlovák nemzet évszázados harcára.

Ma a szlovákok és a románok egymás mellett harcolnak a két nép politikai szabadságáért. Az érdekek azonosságán alapuló jövőért munkálkodunk kulturális téren és ennek első megnyilvánulása a filharmoniai hangverseny — mondotta Stano miniszter, aki ezután öfelsege I. Mihai király és Antonescu Ion tábornagy-államvezető egészségére üritette poharát.

A filharmoniai társaság nevében ezúttal is Georgescu karmester válaszolt, majd meghívta a szlovák zeneművészet képviselőit Romániába. Felsőzólását Tiso köztársasági elnök éltetésével fejezte be.

Török tábornok látogatása a német vezéri főhadiszálláson

Berlinből jelentik, hogy Hitler vezér és a német vőderő legfőbb parancsnoka a vezéri főhadiszálláson kihallgatáson fogadta Ali Fuád és Husein Erkilet török tábornokokat, akik látogatást tettek a keleti fronton. Ez az utazás lehetővé tette számukra, hogy fogalmat alkothassanak maguknak a német és szövetséges csapatok hősiességéről és az elért nagy sikerekről. A török tábornokok meglátogatták Brauchits és Keitel vezér tábornagyokat is.

Tizennégy községben összpontosítják a szlovákiai zsidókat

Pozsonyból jelenti a Német Távirati Iroda: A szlovák főváros elhagyására kötelezett ezeröttszáz zsidó közül ezerkettőszáz már önként eltávozott Pozsonyból. A zsidók november elsejéig kötelesek a vonatkozó kiirítási rendelkezések eleget tenni. Mint hire jár, ezeket a zsidókat tizennégy szlovákiai helységben összpontosítják. A „zsidók fővárosa” Szered lesz (Pozsony megye).

Iskoláink életéből

Közel huszonöt százalékkal több növendéke van a brasovi hitvallásos tanintézetnek, mint tavaly

Braşovi tudósítónk jelenti: Az 1941/42 tanév iskolai viszonyaiival kapcsolatosan Braşovban a hitvallásos intézetek öröndetes fejlődésről tettek tanubizonyosságot.

Ugyszólván minden hitvallásos tanintézetben több a növendékek száma, mint tavaly volt.

A római katolikus magyar iskolákban összesen százötvennyolc növendékkal van több, mint a mult esztendőben. Ez a szám így oszlik meg: Katolikus elemi fiúiskola mult évi létszáma százhuszonöt, az idei százhetvennégy, a többlet tehát negyvenkilenc tanuló (39%). Katolikus elemi leányiskola mult évi létszáma kilencvenöt, idei százhatvanhét, a többlet hatvanhét növendék (70.5%). Katolikus leánygimnázium tavalyi létszáma: kilencvenhét; idén beiratkozott: száztizennyolc, több tehát huszonegy tanulóval (21.6%). Katolikus fiúliceum mult évi létszáma százötvenöt, idei beiratkozott százhetvenhat, többlet: huszonegy növendék (13.6%). Összegezve ezt a kimutatást, megállapítható, hogy a brasovi katolikus tanintézetekben a mult évben négyszázhatvenkettő volt, idén pedig hatásharminc a növendékek létszáma, mely eszerint százötvennyolc gyermekkel emelkedett (33.5%)

A református kereskedelmi fiúliceumban most fokozatosan kinövő osztályok állanak csak fenn, amennyiben csak a mult évben indították be az alsó tagozatot. Így az alsó tagozaton két osztály és a felső is ugyanannyi működik ebben az évben. A mult évi létszám volt negyvenöt az idén iratkozott hatvanöt, több husz tanulóval (44.5%). A református leánygimnáziumban volt hetvenhét, az idén beiratkozott száztiz, több harminchárom tanulóval ((44.3%). Az összesített elemi iskolában a mult évi létszám kétszázkilenc volt, az idén iratkozott kétszázhusz, több tizenegy tanulóval (5%). Így tehát a református iskolákban szaporodás volt 70 tanuló, azaz 18.1%.

A magyar evangélikus elemi iskolában van egyedüli némi visszaesés. Itt a mult tanévi száznegyvennégyvel szemben most százharminckilenc tanuló iratkozott, azaz öt gyermekkel van kevesebb, mint az emult évben. Százalékarányban az csak 3.6%-ot tesz ki, ami lényeges változásnak alig nevezhető.

Összesítve tehát az összes magyar hitvallásos iskolák növendékeinek létszámát. Braşovban az 1940/41 tanévben volt 1002 növendékkal szemben az 1941/42 tanévben 1225 gyermek iratkozott be, tehát 22.2 százalékkal több. (Sz. S.)

Délamerika felosztására és a vallások egyesítésére vonatkozó állítólagos „bizonyítékaival” Roosevelt nem mer kiállani

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: A keddi sajtóértekezleten több újságíró megkérdezte Roosevelt titkárát, nem-e bocsájthatnák a sajtó rendelkezésére azt a két állítólagos dokumentumot, melyre Roosevelt elnök tegnapi rádióbeszédében hivatkozott. Ez a két dokumentum egy német hivatalos körökből származó térkép és a vallások egybeolvasztására vonatkozó állítólagos tervezet volna. Roosevelt titkára kijelentette, hogy egyelőre nem bocsájthatják a sajtó rendelkezésére a szóbanforgó okmányokat. A Német Távirati Iroda egy másik washingtoni jelentése ezzel kapcsolatosan megemlíti, hogy

Roosevelt azért tagadta meg a sajtó képviselőinek kérését az állítólagos német eredetű térkép nyilvánosságra hozatalára vonatkozólag, mert — mint mondotta, — a térképen különböző feljegyzések vannak, melyek elárulnák eredetét. Ezért a térkép közlése lojalitás hiánya lenne bizonyos személyekkel szemben s ugyanakkor alkalmas volna arra is, hogy az elnök elveszítse bizonyos értesülési forrásait. (Rador.)

Az angol kormány örvend — a nép lehangolt...

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: Az „United Press” londoni munkatársának értesülését közli, mely szerint angol kormánykörökben lelkesedéssel fogadták Roosevelt beszédét és dicsérik annak támadó szellemét. A közvélemény ezzel szemben kiábrándult, mert

Roosevelt nem jelentett be egy új akciót, amely támadó kijelentéseinek megfelelően.

A „Star” című lap azt írja, hogy Roosevelt beszéde kihívás Németországgal szemben. A beszédéből kitűnik, hogy

az Egyesült Államok egyre közelednek a háborús beavatkozás felé.

Az „Evening Standard” megállapítja, hogy az Egyesült Államok még nem léptek be a háborúba s hogy súlyos probléma megoldása köti le őket.

ICKES IS HÁBORUSPÁRTI

San Franciskóból jelenti a Német Távirati Iroda: Az „Associated Press” közli, hogy Ickes, az Egyesült Államok belügyminisztere az újságírók ama kérdésére, támogatja-e a semlegeségi törvény teljes eltörlését, igennel válaszolt. (Rador.)

Roosevelt kihívó magatartása a német néppel szemben

Berlinből jelenti a Rador: Roosevelt elnök beszédét kihívásnak tekintik, amelynek következményei rövidesen észlelhetők. A német sajtó heves válasza pontosan megmutatja a két állam közötti kapcsolat

légkörét. Az amerikai elnök beszédével kapcsolatos kommentárok egyöntetűen megállapítják, hogy a Roosevelt által tett kijelentéseket csak a német népek szánt sértésnek lehet magyarázni.

MECANO BANAT

ING. M. A. VAIDA VOEVOD TULAJDONOS

Ford

Főképviselet Timisoara III., Str. Odobescu 18

Alkatrészek ■ Kellékek ■ Javítóműhely

Telefon
12 50

Német gyalogsági hadosztályok benyomultak a Krim-félszigetre

Román csapatok az Azovi-tenger északnyugati részén elfoglaltak egy szigetet — Sikeres átkaroló hadműveleteket hajtott végre a spanyol kék hadosztály — A Donecz-medencében a szövetséges seregek üldözik a visszavonuló ellenséget

A német véderő főparancsnoksága a vezéri főhadiszállásról tegnap a következő harctéri jelentést adta ki:

Mint már rendkívül jelentésben közöltük, német gyalogsági hadosztályok a légierővel együttműködve makacs harcokban kiterjedtek a Krim-félszigetre való bejutást. Az ellenség erősen kiépített védelmi állásainak áttörésénél október 18-tól október 28-ig 15.700 szovjet katonát fogtak el és tizenhárom páncélosot, 109 ágyút, valamint nagymennyiségű más hadianyagot zsákmányoltak vagy megsemmisítettek. A megvert ellenség üldözését megkezdték.

Román csapatok elfoglaltak egy szigetet az Azovi-tenger északnyugati partjánál és megúsztították azt az ellenségtől.

A Donecz-medencében a szövetséges csapatok sikeresen folytatják a visszavonuló ellenség üldözését.

A front északi szakaszán a spanyol kék hadosztály átkaroló hadműveletek révén több helységet elfoglalt és újabb nagyszámú hadifoglyot ejtett.

Harc repülőik erős egységei nappal és éjszaka robbanó- és gyújtóbombákkal árasztották el Moszkvát. Más légitámadások Szentpétervár ellen irányultak.

Napokig tartó üldözéssel német tengeralattjárók egy erősen biztosított és Gibraltárból Anglia felé haladó hajókaravánból elsüllyesztettek tizennégy súlyosan megrakott kereskedelmi hajót, összesen 47.000 tonna ürtartalommal és egy brit torpedórombolót. A hajókaraván legnagyobb része ezzel megsemmisült. Csak néhány kisebb hajó menekült meg.

Anglia délnyugati partjánál október 29-re virradó éjszaka német harci repülőgépek kikötőberendezéseket és ellátási üzemeket bombáztak.

Egyes brit repülőgépek a legutóbbi éjszaka eredménytelen támadást kíséreltek meg Németország nyugati és középső része ellen.

Október 22-től október 28-ig a brit légierő negyvennyolc repülőgépet veszített, míg ugyanebben az időben a németek vesztesége a Nagybritánia elleni harc során csupán hét repülőgép.

A szovjet haderő teljes felbomlásban van

Berlinből jelenti az NTI: Brit és amerikai szakértők a szovjet hadsereg erejét eredetileg háromszáz hadosztályra becsülték. A Szovjet azonban eddig 260 hadosztályt veszített, úgyhogy a szovjet hadvezetésnek így már csak negyven harcképes hadosztály áll rendelkezésére.

A berlini katonai körök felfogása szerint, még ha száz hadosztály felett is rendelkeznének, az ezerkötő száz kilométer hosszúságú fronton szétszórt eme erők megsemmisítése lényegesen könnyebb lesz, mint az eddigi háromszáz had-

osztály. A német véderőnek csak kedvező időjárásra és néhány használható utra van szüksége a még meglévő szovjet csapatok felmorzsolására.

SZTALIN HIÁBAVALÓ PARANCSA ...

Berlinből jelenti az NTI: Elfogott szovjet katonák kijelentése szerint Sztalin parancsot adott a Kalinin körzetében levő szovjet csapatok főparancsnokának agyonlövésére, ha Kalinin városát október 27-ig nem foglalja vissza. Kalinin azonban továbbra is szilárdan német kézben van.

A német és szövetséges csapatok előnyomulása

Berlinből jelenti a Rador: Az angol-amerikai sajtó és rádióállomások a keleti fronton folyó hadműveletekkel foglalkozva azt állította, hogy a német előnyomulás megállt volna. Kedden hivatalosan kijelentették, hogy

a német és szövetséges csapatok folytatják egyik állás elfoglalását a másik után, úgy a központi, mint a déli szakaszon, ahol jelentős

stratégiai pontokat kerítettek birtokukba. Ami a Charkow város elfoglalására, kapcsolatos hivatalos szovjet cáfolatot illeti, német körökben hangsúlyozták, hogy ez a fontos ipari központ nemcsak elvesztett, de

a német csapatok néhány nap óta már messze Charkowon túl vannak.

A Szovjet már nem szedheti össze szétforgácsolt erőit

Berlini jelentés szerint a keleti fronton a katonai helyzet rendkívül kedvezően alakul a német hadsereg és szövetségesei számára. A Rostowot fenyegető német veszély olyan nagy, hogy már

Londonban és Moszkvában is számolnak az egész Donecz-medence közeli elfoglalásával.

Általában sok jel mutatja, hogy az angol propaganda, beismervé a szovjet vereségeket, a végső eredményre kezd előkészíteni az angol népet. A Volgánál levő új szovjet hadseregeket kapcsolatos szóbeszéd is azt mutatja, hogy

számolnak Moszkva és mindazon helységek

Paatene városát a finn csapatok elfoglalták

Helsinkiből jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli, hogy a finn könnyű egységek gyors előnyomulásuk során elfoglalták Paatene helységet.

A finn csapatok két nap alatt százhusz kilométert tettek meg és ezzel megakadályozták, hogy a bolsevisták elpusztítsák a várost.

Paatene város lakosságának sikerült kivonnia magát a száműzetésből és most nagy örömmel fogadta a felszabadító csapatokat. Paatene várost a szovjet csapatok makacsul védtek és a harcok során súlyos veszteségeket szenvedtek.

A franciaországi gyilkosságok miatt letartóztatott tuzsokat nem végzik ki

Párisból jelenti a Havas-OFI ügynökség: Stülpnagel tábornok, a franciaországi német megszálló csapatok főparancsnoka közölte a lakossággal, hogy a francia kormány közbenjárására

a Führer megkegyelmezett a nantesi és bordeauxi gyilkosságokból kifolyólag kivégzendő tuzsoknak.

A német tábornok felhívásában utal arra, hogy ezen a révén megadták a lehetőséget minden franciának

elvesztésével, amelynek jelenleg nagy harcok folynak.

A közvélemény megnyugtatót kívánja szolgálni az a hír, hogy a szovjet hatvan jól felszerelt hadosztály rendelkezik. Német részről hangoztatják, hogy a Volgán tuli új ellenállási vonal terve bizonyítja, hogy még a hatalmas emberanyag és a széles térségek sem elegendők újabb hadseregek felállítására, egyrészt, mert ezeket nem tudják felszerelni, másrészt pedig a vezetők problémáját sem tudják megoldani. A németek és szövetségeseik a legnagyobb nyugalommal fogadhatják azokat a híreket, amelyek újabb szovjet ellenállási vonalra vonatkoznak.

TÖMEGES KIVÉGZÉSEK MOSZKVÁBAN

Stockholmból jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli, hogy a különböző forrásból érkezett hírek szerint Moszkva polgári lakossága rendkívül súlyos megpróbáltatásokon megy át. A GPU szervezet tagjai minden előzetes bírói eljárás nélkül tömegesen végzik ki azokat, akiket szabotázzsal, vagy árulással gyanúsítanak. Naponta vannak a szovjet fővárosban ilyen tömeges kivégzések. A szovjet által kifejtett terror megerősíti azt a tényt, hogy a központi kormány a helyzetet kétségbeesettnek minősíti.

arra, hogy a nyomozásban együttműködjenek és ezzel is tanujelét adja, hogy elítéli az orvgyilkosságokat. Magatartásukkal a franciák elejét vehetik annak, hogy gyáva gyilkosok cselkedetei miatt

tuzsként tartott honfitársaikat agyonlőjék, sőt elérhetik azt is, hogy esetleg fogságban levő rokonaikat hazaengedik. Stülpnagel tábornok azzal fejezi be felhívását, hogy boldog lenne, ha az elrendelt intézkedéseket nem kellene alkalmazni. (Rador.)

Szlovákia sajtója a román-szlovák kapcsolatokról

Pozsonyból jelenti a Rador: A szlovák sajtó rendkívül melegen ünnepelte Ófelsége I. Mihai király születésnapját. A „Slovak” című hivatalos lap közölte Ófelsége I. Mihai király arcképét és cikkében hangsúlyozta a román és szlovák nemzet közös hősiességét és szenvedéseit. Románia — írja a lap — nemeslelkűen kezelte a szlovák kisebbséget és

számos mai szlovák vezető Romániában végzett tanulmányait.

Románia, a fiatal uralkodó, Ófelsége I. Mihai király uralkodása alatt és Szlovákia Tiso elnök erélyes vezetésével szorosán együttműködnek az új Európa felépítésében.

A „Gardista” című lap utal cikkében arra, hogy a románok és szlovákok sorsa közös volt a múltban. A románok harcai a szabadságért erős ösztönzés volt a szlovák nemzeti mozgalom számára. Ma — folytatja cikkét a lap — a kulturális és történelmi kapcsolatokat felújítva kifejezzük ama kívánságunkat, hogy az új Románia és a független Szlovákia az évszázados barátság szellemében mélyítse ki ezeket a kapcsolatokat.

A „Slovenska Pravda” című lap hangoztatja, hogy Románia nagy áldozatokat hozva a háboruban, ünnepli ezt a napot. A mélységesen dinasztikus román nép minden alkalmat megragad, hogy szeretett uralkodóját ünnepelje. Az ünnepségekben részt vesz Szlovákia is, csodálva a románok hősi erőfeszítéseit.

Hova fizentendő a kisajátított zsidó ingatlanok bérösszege

Többek érdeklődésére közöljük, hogy a kisajátított zsidó ingatlanok bérlői hatvanezer leinél kisebb évi bérösszeg esetében az esedékes összeget az előző hónap tizenötödik napjáig tartoznak kifizetni a postatakarékpénztárnál, a nemzeti románosítási központ javára, a 491-es számú csekszámlára. Hatvanezer leinél nagyobb bér esetében az összeget az évnegyed előtti tizenötödik napig kell kiegyenlíteni. A csekken feltüntetendő a befizető neve, a volt tulajdonos neve, az ingatlan pontos címe és végül az iroda, vagy lakrész száma. Ami a különböző mellékletkeket illeti, amelyeket eddig a háztulajdonos kezéhez fizetett a bérlő, erre vonatkozóan még nincs tudomásunk hivatalos intézkedésről.

Lenin bebalzsamozott holttestét szülővárosába vitték

Stockholmból jelenti a Stefani-iroda: A svéd lapok úgy értesültek, hogy Lenin bebalzsamozott holttestét, melyet néhány nappal a szovjet kormány me nekülése előtt elszállítottak Moszkvából, Uljanovba, a vörös diktátor szülőhelyére vitték. (Rador.)

FORUM (Arad)

a nagyfilmek színháza. Tel. 20-10

Holnap premier!

A német filmművészet legújabb diadala!
A szezon egyik legszenzációsabb filmremeke!
Egy téma, amelyet filmen még nem láttunk!
Két mostohatestvér harca egy leány szerelméért!

A hontalan szív

A főszerepben:

Albrecht Schöenhals
Annaliese Uhlig
Gustav Diesel
Camilla Horn

Ma utoljára: 3, 5, 7.15 és 9.30 órakor.

A szeles jegenyefiák Annája

Műsoron kívül a legújabb O. N. C. hiradó.

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.

Telefon: 29-10.

Radió szerkesztő: Babușay G. György

Eminescu-utca 3. Telefon 17-11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt havonta 80.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, egyetemen, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

A hársstea

Égésben csak gyógyszernek számított, ma azonban mindennapi üdítő, illatos italunk. Pótolja és pedig nagyszerűen pótolja, teljesen helyettesíti az orosz teát, vagy ha úgy tesszük, a kínai teát. Zamatos, jóízű. Pompás, nagyszerű, különösen ha cukrot is teszünk belé, citrom még emeli az ízt és némi rum az aromáját. Reggeli, délutáni és esti teának most már egyaránt a hársstea. Kezd lassankint általános élvezeti és élelmezési cikké válni. Már nagy is iránta a kereslet.

A németek sokkal előbb ismerték fel a hársstea nagy jelentőségét és nemcsak saját hársfaerdeik virágait használják, hanem más országokból is hoztatnak ilyen teát. Nemrég — mint megírtuk — a Bányászati és Oltaniából tíz vagon hársfateát küldött Németországba egyik timișoara-i vállalkozó. Ajánlatos, hogy az itteni háztartások is lássák el magukat hárssteával, amely sok előnye mellett még olcsó is.

Nézzünk tehát ezúttal nagyobb tisztelettel a hársfára. Ne mondjuk róla — miként eddig — feületesen, hogy csak az illat ér valamit, amelyet virágzaskor áraszt, mert tüzelőnek nem sokat ér a faja, amelyet legfeljebb faragásra, némely házi eszköz készítésére, vagy pedig elégetése után hamuját megszítálva fogporknak használhatunk. Becsüljük meg tehát jobban a hársfát, mint eddig tettük.

Lám, pedig a hársfa már régen kinalgatja magát az emberiségnek. Nem szóval teszi, hanem levelének alakjával. Nézzétek csak meg a hársfa levelét. Ez a levél szivalaku. „Jó szívvel vagyok irántad ember, — mondja nekünk állandóan a hársfa, — szívesen adom neked nemcsak a fát, de még inkább a virágot, amely egészségedre és jóboldatra szolgál.”

A szödfoka ismeretes-e előttetek, olvasók? Hát a szödfoka, a szádokfa, a zádokfa és a száldokfa? Ezek mind-mind a hársfa régebbi elnevezései, amelyek azonban egyes vidékeken ma is használatosak. Az egész világon a hársfának mintegy tizenkét faja van, ezekből Közép-Európában és nálunk mintegy öt faj ismeretes. Mindegyiknek a levele szivalaku és mind-egyiknek a virága megszártva kivétel nélkül elsőrendű teát nyújt.

— Gyászistentisztelet az Odesszánál elesett román és német katonákért. Bécsből jelenti a Rador: Iankovskij esperes október 26-án, vasárnap a bécsi román kápolnában gyászistentiszteletet tartott az Odesszánál elesett román és német katonákért. A kegyeletes szertartáson megjelentek a román konzulátus tagjai és a román kolónia.

— Román repülőbarnokok kitüntetése. Bucurestiből jelenti a Rador: Löhr német repülőbarnokok október 18-án a Führer megbízásából a német Vaskereszt első és második osztályú jelvényével tüntette ki Enescu Ramiro és Celereanu Constantin román repülőbarnokokat.

A mandzsú követ kihallgatása Antonescu miniszterelnökhelyettesnél. Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes október 28-án kihallgatáson fogadta Mandzsukuo Bucurestii követét, aki ezen alkalommal bemutatta a követség tagjait.

Külön detektívtestület létesül a vásárolt áru lemorósára. Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Ion tábornagy-államvezető rendelkezésére külön detektívtestületet állítanak fel, amely a már vásárolt áru sulyának ellenőrzését végzi. A kihágókat munkatáborba utalják.

A rekvirálás elleni panaszok a miniszterelnökséghez nyújtandók be. Bucurestiből jelenti a Rador: A miniszterelnökség közli az érdekeltekkel, hogy azok a személyek, akik rekvirált javukat megrongálva vagy hiányosan kapták vissza, erre vonatkozó panaszukkal forduljanak a miniszterelnökségen működő államvezetői katonai irodához. Feltüntetendő az illető neve és pontos lakcíme, miben áll a kár, rongálás vagy hiány, a rekvirálást végző katonai egység megjelölése és végül a megvevő rekviráló bizottságnak van-e tudomása az esetről és ha igen, milyen intézkedést hozott.

Ahol a nőknek tilos a dohányzás

Arangyelovác szerbiai város hatóságai kiadták a rendeletet, hogy a nőknek tilos a dohányzás.

A belgrádi „Novo Vreme” című lap erről szóló híradása természetesen első pillanatra is meglepő és különösen kíváncsivá tesz az a kérdés vajjon miért tiltották el Arangyelovác városában a nőket a dohányzástól?

Az a régi bánsági férfi jut eszünkbe, aki közel száz esztendővel ezelőtt fél Európát beutazta és sokmindent látott és tapasztalt. Járt vonaton és hajón, postakocsin és delizsáncan, megcsodálta Prágában a telegráfot, Franciaországban az olasz művészek énekét. Róma utcáin látta a pápát, meglepte a tengeri kikötő, amelyben egyszerre ötszáz vitorlás horgonyzott. És eme sok tapasztalata közepette is igen elcsodálkozott, amikor Trieszten dohányzó nőn akadott meg a szeme. Részletesen meg is írt akkoriban uti naplójában, hogy egy nő az étteremben „nyilvánosan szivarozott” és mintha abban mi sem volna, bodorfüstkarikákat fuit a levegőbe, akárcsak férfi lenne... Száz évvel ezelőtt még szan-fációt jelentett a dohányzó nő, változnak az idők. Még ötven évvel ezelőtt is alaposan megsajnálták volna azt a nőt, aki félcipőben jelenik meg az utcán s a jószívű emberek sóánálkodtak volna rajta, hogyhát szegénynek nem telik még rendes magasszárú cipőre sem... Változnak az idők és vannak, akik nem is jártak még másban, csak félcipőben s míg régebben nálunk — gyermekekünk-ből emlékszünk rá — legfeljebb ha cigánvasszonyok pipáltak vagy bagót rágtak, a dohányzó nő is rég szokottá vált.

Vajjon a „rézi erkölcsösköz” kívánt-e visszatérni Arangyelovác szerbiai város hatóságai, amikor megtiltotta a nőknek a dohányzást, vagy pedig — komoly időben — a fényűzéstől akarta leszoktatni őket? És ha Arangyelovácban a dohányzás fényűzés, miért vonatkozik akkor a tilalom csak a nőkre és miért nem hoztak általános érvényű rendeletet?

Ennyi kérdés — és ha tovább olvassuk a „Novo Vreme” híradását, megtaláljuk a rendelet mértékét is. Szükségben vannak a dohányárúnak és ezért korlátozásokat kellett életbeléptetni.

Változnak bizony az idők. A világraszóló nagy események során bekövetkezett Jugoszlávia összeomlása és a felkavart hullámok fodra eljutott a dohányzás kérdései is. A rövidleléketű jugoszláviai háború annak idején fennakadást hozott a cigarettagyártásban és ezen a téren is újárendezés vált szükségessé. Polyamatban van a szerbiai élet normalizálása és ennek bizonyossága, hogy a meglévő dohányárúkészletek beosztására és arányos felosztására is sor került.

— A miniszterelnökség közleménye a katonák családjainak segélyezéséről. Bucurestiből jelenti a Rador: A miniszterelnökség felhívja mindazoknak a katonai ősszpontosítás levők vagy mozgósítottak családjait, akik egyáltalában nem vagy pedig csak hiányosan kapták meg a törvényben előírt segélyösszegeket, hogy közöljék a miniszterelnökségen működő államvezetői katonai irodával a jogosított nevét és lakhelyét, a katonai ősszpontosítás levő vagy mozgósított személy nevét, rangját, korosztályát és egységét, hogy mennyi időre nem kapta a segélyt és végül milyen eredménnyel jártak esetleges eddigi panaszai.

Olasz-román baráti ünnepség a milánói konzulátuson. Rómából jelenti a Rador: A milánói „Il Solo” közli: A milánói román konzulátus székházában ünnepélyes fogadást rendeztek a Román Koronarenddel kitüntetett olasz újságírók tiszteletére. Az ünnepségen, Georgescu Alexandru milánói román főkonzullal az élén, megjelentek a román kolónia tagjai, Renzo Sacchetti, az „Ambrosiano” című lap szerkesztője meleghangú beszédet mondott, melyben a román hősiességét és az odesszai győzelmet méltatta.

— Spanyol újságírók látogatása a petróleumvidéken. Bucurestiből jelenti a Rador: Az országban tartózkodó spanyol újságírók élükön Casa Rohas spanyol követtel és a sajtóigazgatóság megbízottáival, meglátogatták a Prahova-völgyi petróleumvidéket. A román és spanyol zászlókkal diszitett Moreniben, Balasescu községi bíróval az élén a helyi hatóságok vezetői fogadták a spanyol újságírókat, akik az Astra Romana társaság által rendelkezésre bocsátott gépkocsikon megtekintették a petróleumkutakat és az Astra Romana üzmet. A Creditul Miner társaság petróleumvidékének megtekintése után vendégül látták a spanyol újságírókat. A vendégeket a kaszinó bejáratánál Vasilescu és Gureu alezredesek fogadták, a katonazenekar pedig előszóztta a spanyol nemzeti himnuszot. A községi bíró üdvözlő szavaira Casa Rohas követ választott. Döntően a vendégek megtekintették a petróleumfinomítót, este pedig visszatértek a fővárosba.

— Orvosi hír. Dr. Bauer László (medic evreu) száfémbéti és fozorvosi rendelését folytatja. Rendel 9-12 és 3-6 óra között. Timisoara III., Strada Mosoiu 2. Telefon 26-32.

Amíg ezeket a szükségletnek megfelelő mennyiségre kiegészítik, korlátozásokat léptettek életbe, ahogy ma jóformán mindenütt a készletek ésszerű beosztására törekszenek. Belgrádban is a napokban vezették be a huselostás arányos rendjét és mindenki könyveskére kapja a húst.

Arangyelovác városában a dohányzásban kellett korlátozásokat elrendelni és ezt végül is úgy oldották meg, hogy a nőkre mondták ki a dohányzás tilalmát. Azonfelül mindenkire vonatkozik aki még nem töltötte be huszadik életévét.

A tilalom utóbbi része bizonyára nagy megelégedést keltett — a szülőknél. Husz évet be nem töltött fiatalnak hatóságilag tilos a dohányzás, még ha történetesen már át is estek az érettségig. Valamikor legalább az volt a szokás, hogy aki leérettségizett, nyomban sétatott, a kezében és cigarettáza jelent meg a korzón. Evvel is tüntetőleg hirdette, hogy immár megszüntek reánézve az iskola fegyelmi szabálvai is „érettnek” nyilvánították, kilépett az életbe... Arangyelovácban azonban most ilvesmit nem vesznek figyelembe és a rendelet kimondja: nők és husz éven aluliek nem vásárolhatnak a trafikban dohánynevetű és dohányozniok sem szabad.

Könnnyen elképzeljük, hogy ezen átmeneti intézkedés ideje is mennyi uitást hoz. Olvat például, hogy valakinek igazolnia kell magát — a dohányfőzdsében. Fiatalember kér néhány cigarettát. Ránéz a dohányfőzdsés és kimondja a szentírást:

— Önnek még nem adhatok...

— De kérem, már elmúltam husz éves!

— Mivel bizonyítja?

A fiatalember erre hazaszalad és elhozza a keresztlevelét.

A hölgyek pedig? Az a körülmény, hogy nem vásárolhatnak cigarettát, nem mond sokat, mert akad bizonyára olyan, aki készséggel hajlandó szívességre és helyettük vásárol. Am, hogy egyáltalában nem szabad dohányozniok, az már más valami. Arangyelovácban a tilalom folytán eltűnnek a kávéház kirkatából a hölgyek, akik olyan kecsesen tudják ki nyuitott finom, manikürözött ujjai között a cigarettát tartani, amelyből acélikék vékony füstvonnal rajzolódik a levegőbe. Az ilyen képet kiradirozta a város albumából az arangyelováci hatóság.

Lehet — nem tudjuk — hogy ez, éppen ez faj némely arangyelováci nőnek. Mindaddig, amíg Arangyelovácra is megérkezik a hön óhajtott új dohány- és cigarettaszállítmány s már nincsen szükség korlátozásra. (Sch. B.)

RÁDIÓTULAJDONOSOK FIGYELMEBE.

A rádió előfizetési díjának felemelésével és a biztosított bevezetésével kapcsolatban megírtuk, hogy a rádió igazgatósága módot ad előfizetőinek, hogy akik nem tudják a felmet díjakat fizetni, november elsejéig lejelentésük rádióelőfizetésüket. A rádió lejelentése alkalmával be kell fizetni a mostani évnegyedre a régi illetéket. Timisoaran a lejelentés alkalmával figyelemztették az előfizetőket, hogy rádiókészüléküket a lejelentés napjától kezdve üzemen kívül kell helyezni és azt nem szabad használniok.

— Orvosi hír. Dr. Maior Augustin, az állami Poliklinika vezető főorvosa, vér- és nemibetegségek szakorvoska hazaérkezett és újból rendel 13-14 óra és 18-20 óra között. Timisoara III., Splaiul Tudor Vladimirescu 12. II. emelet.

— A kéz mint áramfejlesztő. Az ember kéz egy-maga nem képes annyi elektromos erőt kifejteni, hogy egy kis zseblámpát működésbe helyezzen, de ez a kellő szerszámmal mégis lehetséges. Az AEG, Berlin, most egy szerszámot állított elő, amely „zsebdynamo” elnevezéssel egy apró erőművet képvisel és egy egyszerű nyomás által üzembe helyezhető egy 2.5 voltos lámpa. Ezen apró erőmű mielőtt az AEG forgalomba hozta volna, a laboratóriumban kereken egy zúllósor volt tartós vizsgálat alatt, anélkül, hogy a működésben levő részeim is csak a legkisebb elhasználás lett volna észlelhető. Ha tehát naponként száz-szori használatot veszünk számitásba, akkor egy év alatt 36.500-szor használjuk. Mig az egy milliót elérjük, harmic év szükséges. A fogantyú, amellyel a gépet működésbe hozzuk, a burkolaton kívül van, ugy, hogy a kabátzsebben sem idéz elő akadályt. Ezen új szerszám a jó és tartós német munkateljesítmény mintaképe. Az egész gépezet és alkatrészel, ugymint fogantyú, golyózárok, fogaskerék, horgony és mágnes, két platinlemez között foglal helyet. Ha ezen lámpát a zsebben akariuk üzembe helyezni, ugy csak a burkolaton kívül álló zárókilincset kell ki nyitni.

— Kirabolták egy bucurestii újságíró lakását. Bucurestiből jelentik: Ghermanescu Corneliu újságíró lakását távollétében ismeretlen tettesek teljesen kifosztották. A tolvajok az újságíró valamennyi ruháját és értéktárgyait magukkal vitték.

Boris bolgár király trónbeszéde:

„Bulgária és Románia
visszatérnek a hagyományos barátsághoz“

Szófiából jelenti a Német Távirati Iroda: Kedden nyílt meg a Szobranje őszi ülészaka, mely alkalommal III. Boris bolgár király trónbeszédet intézett a parlament tagjaihoz. A trónbeszéd külpolitikai vonatkozású részében megelégedésének adott kifejezést afölött, hogy Bulgária külpolitikája a legjobb eredményekre s a bolgár nép egységére vezetett. Bulgária hálás a tengelyhatalmaknak és az európai népek közösségének, melyek az igazságért áldozatos harcot vívnak.

Bulgária és Románia viszonyával kapcsolatban Boris király hangsúlyozta, hogy az visszatér a hagyományos barátsághoz.

Tekintete veendő ugyanakkor az a tény is, hogy mindkét hatalom csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez. Bulgária hasonló baráti kapcsolato-

kat tart fent a háromhatalmi egyezmény tagállamaival: Magyarországgal, Szlovákiával és Horvátországgal.

A trónbeszéd további részében a bolgár uralkodó megelégedéssel állapította meg, hogy Bulgária és Törökország viszonya rendkívül jó és a közös barátsági nyilatkozaton alapul, melyet 1941. február 26-án tettek.

A trónbeszédet többiben a képviselők lelkes tapsal szaktították meg, különösen akkor, amikor az uralkodó a tengelyhatalmokról és azok vezetőiről szólt.

Ami Bulgária belpolitikáját illeti, az uralkodó hangzott, hogy az ország nyugalmának megrávarására irányuló kísérletek megtörttek a bolgár nép egészséges nemzeti érzésén. (Rador.)

— A szlovák miniszterelnök üdvözlő távirata Öfelsége Mihai király születésnapja alkalmából. Bucurestiből jelenti a Rador: Öfelsége I. Mihai király születésnapja alkalmából Tuka Béla dr. szlovák miniszterelnök és külügyminiszter Excellenciája Antonescu Mihai helyettes miniszterelnökhöz szívélyes hangú táviratot intézett: Kérem Excellenciádat, tolmácsolja jókívánságaimat Öfelségénél. Tuka, Szlovákia miniszterelnöke és külügyminisztere. — Antonescu Mihai miniszterelnök helyettes választávirata így hangzik: Tuka Béla dr., Szlovákia miniszterelnöke és külügyminisztere Excellenciájának. Öfelsége megbízott, hogy meleg köszönetét fejezzem ki azon jókívánságokért, melyeknek tolmácsolására felkért. Hűséges érzelmeim őszinte kifejezésével: Mihai Antonescu.

— Mikor fizetik Aradon a nyugdíjat. Az aradi pénzügyi igazgatósághoz már megérkezett a pénzügyminiszterium utasítása, hogy fizessék ki az október havi nyugdíjakat, a felemeléssel kapcsolatos számításokat azonban még nem fejezték be és így az illetmények kifizetésére még nem kerülhetett sor. Amint a pénzügyigazgatásnál befejezik az erre vonatkozó munkálatokat, a kifizetés megkezdésének idejét lapunk utján közölni fogjuk a nyugdíjasokkal.

Legideálisabb arcszeplő, fimoitó a FÖLDES-féle GENIUS-arccrem, esteli és nappali használatra. Egy téglai ára 60 lei, GENIUS-puder egy doboz ára 60 lei, GENIUS-szappan 60 lei. FÖLDES-GYÓGYSZERTÁR, ARAD.

— A nyomor elől a halálba menekült egy gazda. Sialau községben Rusu Traian 72 éves gazda szomszédjának istállójában felakasztotta magát és meghalt. Az öregember nyomora miatt követte el megdöbbenéssel tettét.

— Orvosi hír. Dr. Szabó Zoltán belgyógyász-főorvos újra rendel. Brasov, Str. Regele Mihai 9. sz. Delelőtt 10—12-ig és délután 4—6-ig. Lakás: Matei Basarab 19. sz. Telefon: 16-65.

— Halálos szerencsétlenség Pecicán. A pecicai csendőrség távbeszélőn jelentette az aradi ügyészségnek, hogy Sütő Katalin 58 éves odaváló asszony a padlásról leesett és szörnyethalt.

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64

Előadások 3, 5, 7:15 és 9:30-kor

Ma először!

Ennek a filmnek nem kell reklám, nem kellene dicserő jelzők. Ezt a filmet meg kell nézni és szájról szájra hirdetni, hogy nincsen szórakoztatóbb, érdekesebb és izgalmasabb film, mint a:

FRANKENSTEIN és FIA

(A GÖLEM EMBER)

A főszerepben a világ legnagyobb három jellemfilmszínésze:

Boris Karloff
Lugosi Béla
Bazil Rathborn

Híradó

A Romániai Magyar Népkegyesség
hivatalos közleményei

A Romániai Magyar Népkegyesség országos elnöksége közli, hogy a népkegyesség bucurestili központi irodájában a szolgálatot október 27-én Nagy Miklós dr. aiudi ügyvéd vette át Parecz György dr. aradi ügyvéd-től, a népkegyesség országos főtákarától, aki október 9-ike óta vezette a központi irodát.

— Finnország embervesztése kisebb, mint az előző háboru alatt. Helsinkiből jelenti a Rador: Salovaara finn közlekedésügyi miniszter kijelentette, hogy a mostani háboru alatt a finn sebesültek és halottak száma jóval kevesebb, mint az előző háboru folyamán.

— Halálra ítélt gyújtogatók. Budapestről jelenti a Rador: Junius hónap elején Ujvidék környékén több tüzeset történt. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzeket négytagú, zsidókból álló banda követte el. A tetteseket letartóztatták és hadbíróság elé állították. A hétfőn kihirdetett ítéletben a bíróság valamennyit bűnösnek találta és kötél általi halálra ítélte. Négyilk közül az egyik kegyelmet kapott, a másik hármat hétfőn este kivégezték.

— Öngyilkossági kísérlet Aradon. Az aradi állomás közelében levő Veliciu-szállodában Strava Iosif bucurestili vasutas öngyilkossági szándékából nagyobb mennyiségű marószódaoldatot ivott. Az életunt embert beszállították a kórházba. Állapota válságos. Tetének oka ismeretlen.

— Az amerikai flotta alkalmatlan a tengerentúli háborura. Newyorkból jelenti a Rador: Az amerikai szenátus külügyi bizottságának elnöke, Walsh beszédet mondott a „tengerészeti napja” alkalmából és kijelentette, hogy az Egyesült Államok tengerésze nem nincsen abban a helyzetben, hogy háborút viselhesen az óceánon túl. Az északamerikai hajóhad és légtörő — mondotta Walsh, — nincs eléggé felkészülve arra, hogy idegen területen harcba szálljon. Az Egyesült Államok nem létesíthetnek oly erős flottát, hogy az egész világot ellenőrizzék, viszont arra mókuj van, hogy saját országát megvédelmezhesse az invázió ellen s így a békét és fejlődést biztosítsa.

— Az indiánok meggyilkoltak egy braziliai milliomost. Mint a braziliai Goyaz államból jelentik, Heber Magelhaes Afert, spanyol milliomost a Rio Araguaya mentén vezetett kutatóútja alkalmával a chavanes-indiánok meggyilkolták. Ezek az indiánok a braziliai dzsungel legkegyetlenebb indiántörzsei közé tartoznak. A milliomost sátrában alvás közben gyilkolták meg, mialatt kísérői a folyóban halásztak. (MN.)

— Az aradi zsidó hitközség felhívása. Az aradi nyugati szertartású zsidó hitközség felszólított minden Aradon lakó nagykorú zsidó férfit és nőt, akár a neolog, akár pedig az ortodox hitközséghez tartoznak, az aradmegyei községekből kilakoltatott zsidókat és mindazokat, akik a fentjelzett három kategória egyikébe sem tartoznak, hogy a kötelező ruhabeszolgáltatási törvény pontos végrehajtása érdekében, összehírás céljából október 29-én és 30-án délelőtt 9—1 óra és délután 3—6 óra között jelentkezzenek az Episcopiei-ut 18. szám alatti hitközségi irodában. A zsidó hitközség figyelmezteti a zsidókat a törvény szigorú rendelkezéseire és ezért minden nagykorú zsidónak külön egyéni érdeke, hogy a jelentkezésnek minden körülmények között eleget tegyen. A jelentkezés elmulasztásából származó következményeket a mulasztók viselik.

— Görögországban nagyon elszaporodtak a leányszöktetések. A fiatal leányoknak a szülői házból való megszöktetése Görögországban ismét nagyon divatba jött. A romantikus divat feléledésének azonban cseppet sem romantikus okai vannak: a házassuló fiatal emberek ezt az utat rendszerint azért választják, hogy fitymódon csikarják ki a szülőktől a jövőbeliük hozományát. (MN.)

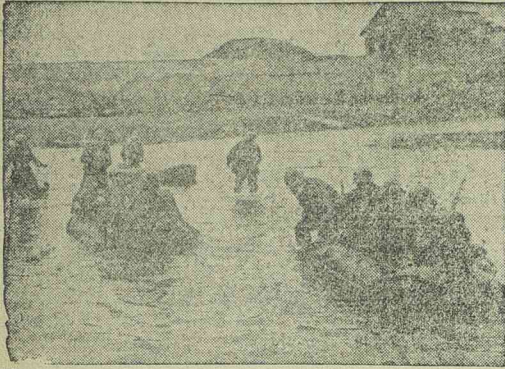
Ügyeletes gyógyszerárak

Csütörtökön, október 30-án Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Dan-ciu (a nagyórházal szemben), Vojtek (Regina Maria ut és Moise Nicoara-utca sarok), Berger (Saguna-ut és General Coanda-utca sarok) és Bernáth (a vasuti állomással szemben).

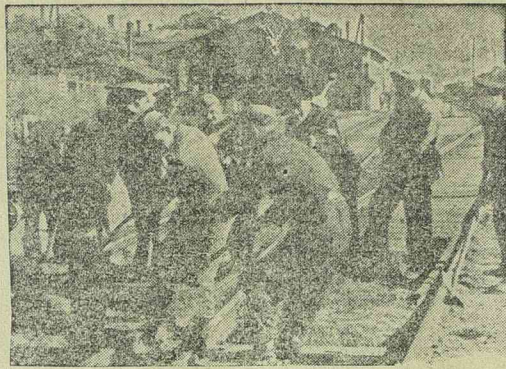
Mozi

Csütörtökön a mozik műsora Aradon a következő: Corso: Frankenstein és fia (német film). Forum: A szeles jegenyefák Annája (amerikai film).

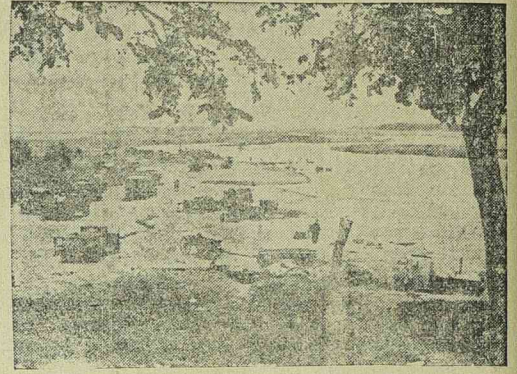
Szombat a mozik műsora a következő: Corso: Vendéglő a hegyekben. A polio: Bach Friedmann élete. Rio: Sémajuk hídja.

Német gyalogság átkel egy folyón
Ukrajnában

Német vasutépítő katonák
megjavítják a szovjet vasutvonalakat

Szétlőtt vagy elhagyott szovjet gépjárművek
a csatatéren

KÖZGAZDASÁG

A városi zsidó ingatlanok kisajátításáról intézkedő rendelet törvény módosításának pontos szövege

V.
37. szakasz. A hivatalos lap 1941 május 3-i számában megjelent 1216. számú rendelet törvény közzétételének rendelkezései az alábbiakban módosulnak:

1. 24. szakasz. A központi ítélőbizottság kizárólagos illetékességi körébe tartozik még azokról a személyekről készítendő kimutatás összeállítására, akik megfelelnek a törvényes követelményeknek, hogy a hivatalos lap 1941 május 3-i számában megjelent 1216. számú rendelet törvény negyvenhetedik szakaszának c) pontja alapján az állam által átvett ingatlanokat odaítéljék nekik.

A kimutatások a miniszterközi bizottság jóváhagyása, vagy módosítása után válnak véglegesessé.

A nemzeti románosítási központ csak a kimutatásban szereplő személyeknek ítélheti oda az ingatlanokat.

2. szakasz. d) pont. Javaslatokat tesz azokra az ingatlanokra, amelyek más közigazgatási igazgatása alá kerülnek, valamint azon ingatlanokra nézve, amelyek a telepítési törvény keretében a telepítési ingatlan alapot alkotják.

Az átadás a miniszterközi bizottság határozatával történik, ugyanakkor a pénzügyminiszterium köteles magát, hogy a javak értékének megfelelő szelvények és járadékpapírok összegét átutalja a nemzeti románosítási központnak.

3. 26. szakasz. e) pont. Határoz a második szakaszban említett bérbeadás tárgyában.

A miniszterközi bizottság előzetes engedélyével a fenti ingatlanokat felszámolja, vagy nyilvános árverésen eladja, illetve a huszonegyedik és negyvenhetedik szakasz c) pontja alapján odaítéli.

4. 47. szakasz első bekezdés. A miniszterközi bizottság előzetes engedélyével a nemzeti románosítási központ az állam tulajdonába került ingatlanokat az alábbi csoportokra osztja:

5. 47. szakasz c) pont. Azokat a javakat, amelyeket a különféle testületek vagy szakmai társaságok tagjai: tisztviselőknek, bírálóknak, tanároknak, más tisztviselőknak, építésznek, orvosoknak, mérnököknek, munkásoknak stb. a huszonegyedik szakaszban megfelelően összeállított kimutatások alapján.

6. 47. szakasz e) pont. Azok a javak, amelyek nyilvános árverésen kerülnek eladásra.

38. szakasz. A hivatalos lap 1941 május 31-i számában megjelent 842. számú rendelet törvény tizenhatodik szakaszának első bekezdése a következőképpen változik:

FELEMELTEK A DOHÁNYTERMELŐKNEK FIZETENDŐ ÁTVÉTELI ÁRÁT. A hivatalos lapban megjelent a nemzetgazdasági miniszterium rendelete a dohánytermelőknek fizetendő dohány átvételi áráról. Az új ár magasabb mint az eddigi volt. A rendelet megállapítja a megyénként dohánnyal vethető területet is.

Besszarábiai sertést és marhát szállítanak Bucarestbe. Bucaresti jelentés szerint a fővárosi ellátási hivatal nagyobb mennyiségű sertést és marhát rendelt Besszarábiából.

Kitűnő eredménnyel végződött a norvég heringhalászat. Hivatalos norvég forrásból származó értesülés szerint az ideai heringhalászat eredménye felülmúlja az utóbbi harminc év mennyiségét. Legutóljára csak 1915-ben volt ilyen kitűnő eredménye a halászatnak.

A tizennegyedik szakasztól eltérően a nemzeti románosítási központ tulajdonába átment ingatlanokon levő realjogok nem-zsidó kedvezményezettjeit kifizetik a nemzeti románosítási központ választása szerint, vagy három év alatt törlesztendő háromszázalékos állampirrall, vagy pedig állami tulajdonba került javakkal, mint ellenértékkel.

39. szakasz. A jelen rendelet törvény harmincötödik szakaszának c) pontja alatt említett azon keresetek, amelyek folyamatban vannak, azok előtt a bírói fórumok előtt maradnak, ahol a kereset be lett nyújtva.

40. szakasz. A nemzeti románosítási központ a fenti hatodik szakasz alapján 1941 október 26-ra, illetve azokban a helyiségekben, ahol a bérleti szerződések más időpontban járnak le, 1941 november 1-re felbonthatja azokat a bérleti szerződéseket, amelyek a volt tulajdonos kötétt, még akkor is, ha az ingatlan átvétele még nem ment végbe. A bérleti értesítésnek a fenti időpontok előtt legalább tíz nappal kell megtörténnie.

Ugyanígyen feltételek mellett a nemzeti románosítási központ megszüntetheti a volt tulajdonosnak az első szakaszban említett lakhatási jogát.

A jelen rendelet törvény megjelenése előtt kiadott kiköltözési felszólítás és szerződésbontási értesítés a fenti értesítések erejével bír.

Jelen szakasz intézkedéseit az 1941 szeptember 16-i 828. számú rendelet törvényvel meghosszabbított lakbérleti szerződésekre is alkalmazzák, kivéve a viszonylagos szerződéseket, ha az évi bérösszeg nem haladja meg az ötvenezer leit, vagy ha a bérlő, férje, felesége, illetve lemenő águ rokonai, akik vele laknak köztisztviselők, köznyugdíjasok vagy ténylegesen mozgósítottak.

41. szakasz. A harmincegyedik szakasz figyelemmel tartásával jelen rendelet törvény nem érinti az 1941 szeptember 4-i 791. számú rendelet törvény rendelkezéseit.

42. szakasz. A hivatalos lap 1941 március 28-i számában megjelent 842. számú rendelet törvény nyolcadik, kilencedik, tizedik, tizenharmadik és tizenhatodik szakaszai a hivatalos lap május 3-i számában megjelent 1216. számú rendelet törvény tizennegyedik szakaszának első bekezdése, tizenkilencedik, huszadik, ötvenegyedik és hatvanharmadik szakaszának harmadik bekezdése, valamint minden a jelen rendelet törvényvel ellentmondásban levő rendelkezés érvényét veszti. (Vége.)

Nem rekvirálható el a termelőnek szükséges gabona, takarmány és élelmiszer. A földművelésügyi miniszterium utasította a rekvirálást végző szerveket, hogy a termelő és családja, valamint alkalmazottai és állatai számára törvényileg engedélyezett gabona, takarmány és élelmiszer mennyiségeket szigorúan tilos elrekvirálni.

Eddig nyolcszáz ezer hektárt vetettek. A földművelésügyi miniszterium mezőgazdasági igazgatóságának közlése szerint ez év október 18-ig jóval nagyobb területet vetettek be, mint az utóbbi két évben. Hozzávetőleges számítások szerint Besszarábia és a Dnyeszterentuli tartomány kivételével nyolcszáz ezer hektárt vetettek.

36. a holland kendertermés. Az ideai holland kendertermés nagyon jönnek ígérkeznek. A bevetett terület kétharmadán kitűnő, míg egyharmadán közepes termést várnak.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 44.71—46.47. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—2.05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 26.80—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.12—3.24, olasz lira 9.50—9.50, léva 1.60—1.68. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.77—786.60, egyiptomi font 776.15—806.74, palesztinai font 759.62—789.55.

Határidő napló

OKTÓBER 31:

A nemzetgazdasági miniszterium szeptember 13-án kelt 76838 számú rendeletével azok a kereskedelmi és ipari vállalatok, amelyeknek központja az átengedett területeken maradt, eddig a napig tartoznak helyzetüket tisztázni. Kivételt képeznek a rendelkezés alól a bankvállalatok.

1 és 2 leies váltópénzek forgalmi értéke lejár. 250 leies Carol-fejes érmék forgalmi értéke megszűnik.

Élesztőgyárak kedvezménye, amelynek értelmében korlátlan mennyiségben hozhatnak forgalomba élesztőt, ezen a napon hatályon kívül kerül.

Vasutit alkalmazottak és nyugdíjasok kedvezményes tűzifa szállítási bárcáinak kérelmezési határideje.

Kedvezményes tűzifaszállítási árszabás érvényét veszti.

NOVEMBER 1:

Falusi birtokok és beépített telkek jövedelmezési adóvallomások benyújtásának kezdete.

NOVEMBER 2:

Gyapotot és gyapotfonalat feldolgozó gyárak a nemzetgazdasági miniszterium nyersanyagosztályához bejelentést tesznek a saját, és bérbevetett területen vetett gyapotültetvények, nagyságáról, a raktáron levő egrenálatlan gyapotkészletekről, valamint az egrenáló vállalatoknak szállított mennyiségéről. Az egrenáló vállalatok bejelentési kötelezettsége is ezen a napon jár el és kiterjed ugy az egrenált, mint az egrenálatlan mennyiségekre.

NOVEMBER 3:

Gyapotfonódnaknak a nemzetgazdasági miniszterium a nyersanyagosztályához külön katonai és külön a polgári célokra kapott nyersanyagról, a gyártott és leszállított gyapotfonal mennyiségéről beküldendő két-hetenkinti bejelentési kötelezettség határideje.

NOVEMBER 5:

Bőrcserző üzemek a központi előljárásságnál, vágógóhidak a közellátási államtikkárság termelési osztályánál tartoznak jelentést tenni az előző havi bőrcseregről.

GYERMEKFELVÉTELEK

Oron és a műterem en
Porték
művészeti kivitelben
jótányos áron készülnek

Photo Studio

ENGEL ENDRE

fényképészeti műtermében

Timișoara I. Piața Libertății 4 sz.

TELEFON: 34—30

SPORTESEMÉNYEK

Vasárnap újabb nagy küzdelem vár a Chinezul-CAMT csapatára

A Basarabia-kupa mérkőzések első csoportjában vasárnap játsszák az utolsó fordulót és a következő vasárnapon már a visszavágásokkal folytatják.

A vasárnapi utolsó fordulóban Timișoara ismét kettős mérkőzés lesz.

A CFR-el történt megállapodás szerint ezen alkalommal a Chinezul-CAMT játsszik előmérkőzést, miután a legutóbbi főmérkőzést játszott és a közös rendezésnél felváltva játszanak elő- és főmérkőzést. Tehát Chinezul-CAMT-szurkolók, jó lesz a vasárnapi ebédet már jóelőre korai időpontra megrendelni, mert semmit sem szabad elszalasztani abból a küzdelemből, amely vasárnap az egyesült csapatra vár a jóképességű lugoji Vulturival szemben.

A Chinezul-CAMT csatársorának ezen a mérkőzésen feltétlenül jobban kell játszania, mint az elmúlt vasárnap, mert a Vulturinak igen jó védelme van és itt nem lehet kényelmeskedni. Különben a Chinezul-CAMT játékosai belátták, hogy az Electrica ellen nem a legjobban játszottak és megfogadták, hogy az ezután következő nehéz mérkőzéseken mindig teljes erőbedobással küzdenek.

A kettős mérkőzés során a CFR az Electrica csapatát látja vendégül

és ez a játék is nagy küzdelmet ígér. Az első csoport harmadik mérkőzése Resitan lesz, ahol az UDR a javuló Ripensiával küzd a bajnoki pontokért.

Tizenhat női világsucseredmény közül már csak egy van amely nem fűződik a dán Ranghild Hveger nevéhez

A világhírű dán uszóbajnoknő, Ranghild Hveger kétségenkívül minden idők legjobb uszónője. Ha meggondoljuk, hogy mindössze husz éves és máris tizenöt világsucseredmény birtokosa a hivatalosan nyilván tartott tizenhat közül, akkor találjuk csak igazán bámulatosnak a teljesítményeit. Ime az elért 16 világsucseredmény listája:

100 yard	0:59.7	Ranghild Hveger
100 méter	1:04.6	Willi den Ouden
200 méter	2:21.7	Ranghild Hveger
220 yard	2:22.6	Ranghild Hveger
300 yard	3:25.6	Ranghild Hveger
300 méter	3:42.5	Ranghild Hveger
400 méter	5:00.1	Ranghild Hveger
440 yard	5:12.8	Ranghild Hveger
500 yard	5:57.9	Ranghild Hveger
500 méter	6:27.4	Ranghild Hveger
800 méter	10:52.5	Ranghild Hveger
880 yard	11:16.1	Ranghild Hveger
1000 yard	12:36.0	Ranghild Hveger
1000 méter	14:09.2	Ranghild Hveger

1500 méter 21:10.1 Ranghild Hveger
1600 méter 23:11.5 Ranghild Hveger

Nagyszerű teljesítmény ez és a fiatal mosolygó arcú dán bajnoknő most minden erejével azért küzd, hogy ez a lista teljes legyen és a 100 méteren is megjavítsa a világsucseredményt, amit már több ízben ostromolt, de sikertelenül. Ez most a legközelebbi célja is, aminek beteljesedésével egy egészen egyedül álló teljesítményt mondhatna a magáénak, — mint az összes távok világsucseredményeinek a birtokosa.

Ezen a célon kívül még egy vágya van Hveger kiasszonynak: olimpiai bajnoknő szeretne lenni, mert az utolsó Olimpián, 1936-ban még nagyon fiatal volt

HA ZAK FÖLDEK SZÖLÖK MALKOK TELKEK ELADASA VÉTELE CSERÉJE minden árfokozatban **Hatschek ügynökség** Arad, Bul. Carol 17 (volt 46) Tel. 16-05

A Déli Hírlap irodalmi pályázata

íránt megnyilvánuló nagy érdeklődésre és többek kérésére való tekintettel a pályázatok határidejét 1941 december 31-ig meghosszabbítottuk. A pályázatok jellegével ellátva, külön lezárt borítékban közölt pontos címmel a Déli Hírlap szerkesztőségéhez juttandók el: Timișoara, I., Bratiannu-tér 3.

és a 400 méteres gyorsuszásban csupán a második helyen végzett 5:27.5 idővel, az 5:26.4-et uszó holland Mastenbroek mögött.

Ranghild Hveger öt éve versenyez és ennek eredményei alapján bizhatik benne, hogy vágya teljesedésbe megy.

Sport hírek mindenfelől

Csaplár András világsucseredménye nagy feltűnést keltett világszerte. A kiváló magyar hosszútávfutó teljesítménye az erő, szorgalom és az akarat eredménye. Csaplár a 20 km-es világsucseredmény megjavítása közben az egyórás futásban is világszónyalatban elsőrangú eredményt ért el, ezzel az egyórás futók nemrégiben közölt listájának első csoportja így alakult:

19,210 km	Nurmi (Finnország) 1928
19,021 km	Bouin (Franciaország) 1914
19,007 km	Csaplár (Magyarország) 1941
18,753 km	Zabala (Argentina) 1936
18,741 km	Schrubb (Anglia) 1904
18,651 km	Syring (Németország) 1937

Vasárnap Szófia—Berlin városközi labdarugó mérkőzés lesz Szófiában. A bulgár csapat utolsó előkészületként Szófiában a horvát bajnok Gradjansky csapatával mérte össze erejét és 2:2 arányú döntetlent ért el.

Uj világsucseredményt ért el az olasz Consolini a diszkoszvetésben 53.34 méteres hatalmas dobással.

Molnár Adám (Adi), a NAC timișoarai kitűnő hátvédje hosszab bideje nem játszhatott csapatában, mivel sérülése huzamosabb kezelést igényelt. Izap-pakolásokkal állapota annyira javult, hogy ismét erősítheti majd csapatát.

A VÖRÖS POKOL

Никодем Иванович Тобельгов описания в красном раю

A DÉLI HIRLAP EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

— Tehát ez a véleményed, Alexej? — kérdezte halkán Katjusza Vladimirna.

— Az, Katjuszenka.

— Azt gondolod, hogy mint feleségnek nem szabad többé reárvitv elsűtnöm emberekre?

— Azt. Később pedig, ha anya leszel, még kevésbé szabad ezt tenned. Ezt a munkát most már bízzad a férfiakra.

— Jól van ugy teszek majd.

Ezzel melegen megszorította a kezemet.

Mihai Josipovics Nyagov is megragadta a kezemet és erősen megrázta azt.

— Igyekeznél fogok ezentúl más irányban működni, — jelentette ki Katjusza, — igyekeznél fogok a szűkölködő fehér oroszok nyomorán enyhíteni. De ha valakit saját életem veszélyeztetése nélkül kimenthetek a börtönből anélkül, hogy ölnöm kellene, ezt csak megtehetem?

— Ezt meg. Sőt, ha szükséges, magam is segítek a fogok nekod ebben.

— Ha módomban fog állani, én is, — biztosított minket Mihai Josipovic.

Az esküvőt nemsokára megtartották.

Bejelentették a szovjethatóságoknak, hogy együvé kívánnak költözni és kérték, hogy utaljanak ki számukra megfelelő lakást. Minthogy mindketten állami alkalmazásban állottak, a dolog könnyen ment. Megkapták a lakást és berendezték őket.

Mielőtt azoiban a közös lakásba beköltöztek volna, elmentek Grigor Petrovics Osztroj volt államtanácsoshoz és feleségéhez. Az öreg házaspár egykori emeletes házában egyik padlásszobájában lakott, mert lakásukat és az egész házat elvették tőlük a kommunisták. A házbizalmi tavaris, aki a cári időben az államtanácsos irodaszobálya volt és akivel az egykori ur annak idején sok időt tett. kijárta, hogy volt gazdája a padlásszobában lakhatott.

Osztrojék padlásában már előbb megjelentem

és odajött Nikodém Ivanovics Goremikin is. Goremikin nagy kommunista hírében állott, voltaképpen nem volt semmi más, mint bujdosó pap, aki titokban lelki vigaszt osztott a hívőknek. Goremikint először a börtönből láttam, ahol mint a börtönvizsgáló bizottság egyik tagja jelent meg és aztán két társának távozása után ravaszul visszamaradt, hogy valamennyiünknek kenyer szinében az Ur szent testét nyújtsa. Ismerete a Moszkvában tartózkodó istenhívő orosz családokat, azokat titokban felkereste, olvasta azoknak a Szent Evangéliumot és az egyházatyák iratait, gyóntatott, áldoztatott, keresztelt, házasságokat kötött, mielőtt a halottakat a lakásból elszállították a kommunista sírásók, elmondta a temetési szertartást.

Katjuska és Mihai megkérték, hogy adja őket össze, amire Nikodém atya készséggel vállalkozott. Mikor a mátkapár megérkezett, mi jelen voltak egymásután megöskölköztük őket.

Az asztalt Osztrojné leterítette fehér abroszszal és a pap arra helyezte el a kabátja belső zsebéből elővett fészületet. Aztán magára vette a stólat és fejére tette a papi főveget és megkezdte a szertartást.

— Kérdelek téged, Mihai Josipovics Nyagov, hogy az itt melletted térdelő Katjusza Vladimirna Kalinint igaz szivedből szeretod-e és Isten törvényei szerint házastársadul kívánod-e? — szólott emelt hangon a völégényhez.

— Igen, — felelte az szilárdan.

A pápa aztán a menyasszonyhoz fordult:

— Kérdelek téged, Katjusza Vladimirna Kalin, vajjon az oldalad mellett térdelő Mihai Josipovics Nyagovot igaz szivedből szeretod-e és Isten törvényei szerint házastársadul kívánod-e?

— Igen, — válaszolta Katjusza halk, de csengő hangon.

A pápa imát mondott. Keresztet vetett a térdelők fölött, megáldotta őket, majd ezeket mondta:

— A mindenható Atva, Fiu és Szentlélek háromszemélyű egy Istenből nvert hatalmammal fogva titteket a keresztény ortodox egyház törvényei szerint házastársaknak jelentelek ki. Eliteltet igaz szereteten istenfélő életet és boldó gyermekeitek neveljétek a szent hitben.

A szertartás befejezése után Goremikin lelkész néhány meleg szót intézett az új párhoz és figyelmeztette az esküvői tanúkat. — Osztroj államtanácsost és engem — hogy vállalt kötelességünkhez hiven el-

jenőzzétek a hazasót erkölcsös életmódját.

Elsőnek a pap üdvözölte az új párt és kívánt szerencsét, aztán ugyanezt tette Osztroj és a felesége, végül én is. Goremikin pápa aztán letette a stólat és a lelkész süveget és azokat a fészülettel és a kis evangéliumi könyvvvel együtt elrakta.

Még lakodalmi vacsora is volt azokból a készletekből, amelyeket erre a célra élelmiszeradagjainkból hetek óta félretettünk.

Az Osztroj házaspár padláslakásából nem távoztunk el egyszerűen, nehogy feltűnést keltsünk. Elsőnek ment Nikodém Ivanovics Goremikin, a kommunista inspektor, akiről csak a fehér érzelmi oroszok tudták, hogy isteni feladatát titokban hívó teljesítő lelkész. Félóra múlva Nyagov ment el a feleségével. Katjusával és utolsóinak maradtam én.

Hazafelémment sokat gondoltam a derék Katjusára, aki a szovjeturalom kitörése óta hátrabban viselkedett, mint sok férfi, számos tisztviséges orosz férfinak és nőnek mentette meg az életét és nemcsak hozzájárult ahhoz, hogy sok vérontó kommunista elvegye megérdemelt büntetését, hanem gyakran maga is osztotta ezt a büntetést. Sokat dolgoztam együtt Katjusával és minden részletben ismertem önfeláldozó és sokszor a vakmerőségig menő működését, amellyel nekem példát mutatott.

Most már mérsékelni kell munkásságát, de tudtam, hogy azért nem vonul teljesen vissza a tevékenységtől. Van sok módja annak, hogy Oroszország és az ártatlanul szenvedő orosz nép érdekében tovább dolgozzék. Ha aztán szükség lesz rá, hogy az ügy érdekében revolvergolyó csinálja meg az elintézt, akkor majd megfelelő férfiának kell Katjusá helyére állani. Egyetlen pillanatig sem gondoltam arra, hogy ha sor kerül erre, én ne tegyem ezt meg, hiszen a multban is megcselekedtem.

— Katjusza — gondoltam — megérdemli, hogy évek idegfeszítő munkája után végre boldog legyen. Elvégre nő, akinek igazi hivatása, hogy élettársa legyen az általa választott férfinak. Neki jó feleségnek és majd jó anyának kell lennie. Legyen Katjusza boldog!

És elfogott a szomorúság, amikor ismét ráeszméltem, hogy réám nem várakozik boldogság. Fájdalmasan nyilat a szívembe a menyassnyomra, Anna Grigorovna Zinovjevra való visszaemlékezés, akit akkor sebesítettek meg halálosan a vörös katonák elől, amikor hozzáam akart sietni, hogy a közlemben legyen.

(Folytatjuk)

Rádió

CSÜTÖRTÖK, OKTOBER 30

București: 6.55 Hírek, hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádió-híradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 18 Hírek. 18.20 Zenekari hangverseny. 19.10 Művészeti szemle. 19.20 Hangverseny. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.15 Keringők. 20.40 Előadás. 21 Ének. 22 Hírek. 22.15 Hanglemezek. 23 Hanglemezek.

Rövidhullámú román adó. 21.30 Olasz nyelvű hírek. 21.40 Hanglemezek. 22 Német nyelvű adás, hanglemezek. 22.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 22.40 Francia nyelvű adás. 22.50 Angol nyelvű adás.

Budapest I: 6.40 Ébresztő, torna. 7 Hírek, utána hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Elbeszélés. 10.45 Előadás. 12.10 Zenekari hangverseny. 12.40 Hírek. 13.30 Hangverseny. 14.30 Hírek. 15.20 Cigányzene. 15.50

Ruszin műsor. 16.45 Hírek. 17.50 Táncczene. Utána kertészeti tanácsok. 18.15 Művészletek. 18.35 Előadás. 19 Hírek. 19.20 Cimbalomkettős. 19.35 Előadás. 20.30 Küllügyi negyedóra. 21.40 Hírek. 22.15 Zenekari hangverseny. 23 Idegennyelvű hírek. 23.30 Hanglemezek. 24 Hírek.

Budapest II nem közvetít műsort.

PÉNTEK, OKTOBER 31.

București: 6.55 Hírek, hanglemezek. 12.00 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14.00 Rádióhíradó. 14.20 Könnyű zene. 14.30 Sebesültek órája. 18.00 Hírek. 18.05 Román-német katonára. 19.20 A takarékoság napja. 19.50 Német nyelvű hírek. 20.00 Rádióhíradó. 20.15 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21.00 Előadás zenével. 22.00 Hírek. 22.15 Hanglemezek. 23.00 Hanglemezek.

Rövidhullámú román adó. 21.30 Olasz nyelvű hírek. 21.40 Hanglemezek. 22.00 Német nyelvű hírek, hanglemezek. 22.20 Olasz nyelvű hírek, hanglemezek. 22.40 Francián nyelvű adás. 22.50 Angol nyelvű adás.

Budapest I: 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 9 Református istentisztelet, prédikál Enyedi Andor dr. miskolci lelképásztor. 10 Evangélikus istentisztelet, prédikál Kapi Béla dr. püspök. 11 Unitárius istentisztelet, prédikál Halmágyi János esperes. 12.20 Rádió-zenekar. 12.40 Hírek. 13.30 Katonazene. 14.30 Hírek. 15.20 Árva Pál gazdagsága. (Irta Endrődi Béla, zenéjét szerette Polgár Tibor, elmondja Szlezky Zita). 15.40 Mit főzzünk? 15.55 Ifjúsági énekarok. 16.20 Mese a pillangókról. 16.45 Hírek. 17.15 Magyar nóták hanglemezeiről. 17.40 Mit együnk? (Felolvasás.) 18 Mandolinzenekar. 18.30 Előadás. 19 Hírek. 19.20 Felolvasás. 19.35 A Székesfevárosi Zenekar hangversenye (Weber, Mozart, Liszt é Brahms). 20.25 Sportközlemények. 21.40 Hírek. 22.10 Szalon-ötös. 22.35 Hanglemezek (dalok és szó rakoztató számok). 24 Hírek.

Budapest II. nem közvetít műsort.

Apróhirdetések

Alkalmazás

Szakácsnőt, szerényigényűt, aki jól tud főzni önállóan, keresek falura, novemberre. Klobusitzky, Gurasada. Jud. Hunedoara. (2575)

Varróleány azonnalra felvétetik. Zikeli, Timisoara I., Str. Vasile Alexandri 7. sz. I. emelet. (6430)

Irodakarításra és a II. kerületben a délelőtti órákra rendes tiszta nőt keresek jó fizetéssel. Jelentkezni a timisoarai kiadóban. (6088)

GYAKORLOTT

akvizitőr

(csakis árja) ki nagy gyakorlattal rendelkezik **külsőn alkalmazást nyerhet.** Cimeket a timisoarai kiadóba „Jó referenciákkal” jelölve kérünk.

Pusztára éves gazdasági cseledek felvételnek. Timisoara, Gygyváros, Str. Iosif Vulcan 12. Délután 5—6-ig. (2610)

Tanulóleányok, elsőrendű szakmai kiképzésre felvételnek. Személyes bemutatkozás Timisoara I., Piata Unirii 5. sz. II. emelet, ajtó 16. (2603)

Intelligens, művelt, egyedülálló uriember keres 30—40 éves intelligens nőt, diétikus főzéshez. Ajánlatokat „Könyvű főzés” jellegére a timisoarai kiadóba kér. (2604)

Jó bizonyítvánnyal rendelkező, perfekt németül beszélő gyermeknevelőnőt keresek november 15-re. Cim: Szentgyörgyicég, Arad. (4140)

Állást keres

Önállóan dolgozó paszományosság, aki a paszományipar minden ágában jártas (szóni nem tud) azonnalra állást keres. Vidékre is megy. Ajánlatokat „Paszományos” jellegére a timisoarai kiadóba kér. (6000)

Mindenes szakácsnő állást keres jó bizonyítvánnyal. Megbeszélés délelőtt, Timisoara. Str. Braniste 2, alsó csengő. (2576)

Perfektül főző, jobb nő, ki a háztartás minden ágában jártas, állást keres. Cim: Timisoara I. Str. Gh. Lazar 1. sz. (2599)

Mindenes állást keres. Timisoara III., Str. Odobescu 55. Ajtó 3. (2606)

Lakás

Kétszobás lakást keresek, lehetőleg a központban. Cimeket kérem Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá leadni. (4137)

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejthetetlen, drága halottunk

Erdéi Mária szül. Tóth

utolsó útján résztvettek, sírjára koszorut vagy virágot helyeztek, fájdalomkon enyhíteni igyekeztek, különösen a Marinescu és Auscher-cég alkalmazottainak ezuton mondunk hálás köszönetet.

Timisoara, 1941. október 29.

A gyászoló család.

Adás-vétel

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, íróasztalokat, varró- és irógépet, hálószoza-, ebéd- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megpizóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75 (3985)

Varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálószozabák, ebédlők, matracok, otomanok, Thonet-székek olcsón eladó. Megvételre keressünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttli 2, az udvarban. (3181)

Modern konyhabutor megvételre keresetnek. Cimeket ármegjelöléssel „Csak modern” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (6249)

Családi ház, modern négyszobás, szép kerttel, azonnali beköltözésre eladó. Timisoara II., Str. Constantin cel Mare. Felvilágosítások szíveségből, telefon 10-77, délelőtt 9—12-ig. (2577)

Egy nagy koca és kilenc választott malac eladó. Muresel, Str. Cuza Voda 10. (4122)

Eladó: férfitélikabát, Singer-varrógép. His maisters Voice-grammofon. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4128)

Eladó Aradon a legforgalmasabb helyen vezetés hiányában egy igen jólmenő vas-és edénykereskedés. A leltárhoz szükséges tőke 4—500.000 leig. Keressünk belvárosban bérházat 5.000.000 leig. Megbizott: „Agentia Generala de Comer” Arad, Str. Horia 2. szám. (4130)

Brehm: Állatok világa című magyar művét megvenném (teljes széria). Ajánlatot kérek a következő telefonszámokkal közölni: Aradon: 17-45, Lukács Elisabetha. Timisoaran: 14-95, Ariadne. (2593)

Veszek jó állapotban levő roll-filmes fényképezőgépet, prizma-látesöveket és kvarclámpát. Centrala Optica (volt Kecskeméty). Timisoara I., Bulevardul Regele Mihai I. 2. sz. (3167)

Gradisten egy kis magánház telekkel, a főuton sürgősen eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4103)

Fiaszterkövet veszek. Friedrich, Timisoara. Telefon 45-60. (2602)

Ház, 1x2 és 1x1 konyha, éléskamra, szép szobákkal, nagy virágos és gyümölcsös kerttel, kis és nagy gazdasági udvarral, egy perc a villamostól, köves uton és járdával, elköltözés miatt olcsón eladó. Timisoara V., Str. Horia 29. szám. (2601)

Alkalmi házneladás

Kétszobás-konyhás magánház alkalmi áron eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz.

Márkás patefont, kifogástalan állapotban megvételre keresek. Ajánlatokat Timisoara, telefon 38-10 sz. alá kérek. (2605)

Gyermekkoosi modern, krémszínű, alig használt, valamint kifogástalan gyermekágy jutányosan eladó. Timisoara IV. Str. Fröbl 36. II. em. 25. (2607)

Jókarban levő fehér, mély gyermekkoosi és fehér sportkoosi eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4141)

Rekamier, kifogástalan, egy és két szemlévre használható, eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4139)

Eladó sürgősen modern kombinált szoba, uriszoba és ebédlőbutorok. Arad, Str. Episcopu, Grigore Comsa 42. (Volt Str. Ioan Calvin). (4138)

HAZAK FÖLDEK SZÖLÖK MALMOK TELKEK

ELADÁS VÉTELE CSERÉJE

minden árfokozatban
HATSCHER ÜGYNÖKSÉG
Arad Bul. Caroli 17 volt 46
Telefon 16-95

gázolvány- fényképek

a FOTO STUD'OBAN
a leggyorsabban készülnek!
Timisoara I., Piata Libertăti 4.

80 darab anyajuh eladó. Dán Ferenc, Sfantul Paul. (4136)

Füszerberendezés 100 fiókkal, ajtók, ablakok, valamint új nut és fedéres deszkák olcsón eladók. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4015)

Kombinált szoba- és konyhabutor eladó. Arad, Str. Grigore Alexandru 11. (4085)

Tartsd hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara
II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok, 1-2-3-6 os villamos megállójánál ::

Különlét

Azonnalra kiadó száraz, világos szuterenhelyiség, beraktározásra. Massong, Timisoara II., Str. 3 August 25. (2594)

Zenebarát keres valakit, aki hajlandó lenne hetenként egyszer vagy kétszer zongorán játszani. Választ „Chopin-t tökéletesen” jellegére a kiadóba kérek. (2611)

Pályázati hirdetés

A megüresedett ierségi rom. kath. magyar egytanerős felekezeti iskola azonnali belépésre kántor-tanítói pályázatot hirdet.

Javadalma: havi 3000 lei, természetbeni lakás, fél hold konyhakerttel, 14 és fél kat. hold termőföld, évi 7 m³ tűzifa és a stóladijak.

Pályázatok a következő címre küldendők: Parohia rom. kath. Iersig, jud. Caras.

FELHÍVÁS!

Egy ügyfelem átvenni szándékozik az „Apollo” festék- és parfümáru. Raducziner Móríc tulajdonát képező, Timisoara IV., Str. Fröbl 40. szám alatti üzletét.

Ezennel felhivom fentnevezett cégnek összes hitelezőit, hogy bármilyen néven nevezendő követelésüket három napon belül, alulírott ügyvéd irodájában jelentésék be, miután ellenkező esetben azokat ügyfelem nem veszi figyelembe.

Timisoara, 1941 október 29.

Francisc Jäger, ügyvéd,
Timisoara III., Bul. Caroli 9

Hirdessen
a Déli Hírlapban!